

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Filius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

Addendum verò est, legata, quæ sunt ad pias causas, tametsi ab eo relicta sint, qui testamentum condere intendebat, nequaquam pendere à testamenti valore, ita, ut tametsi testamentum ab initio irritum, vel imperfectum, aut minus solemne existat, vel postea irritum fiat, quia hæres institutus mortuus est, vel hæreditatem repudiavit, aut quia hæredi necessario jure institutionis nihil relictum, aut quia ruptum testamentum, per posthumi scienter præteriti natiuitatem, nihilominus consistant, & debeantur legata pia, prout ex communiore verâ, & in Romano Imperio recepta doctrina tradidi *cit. tra. 5. c. 2. n. 9.* & inter alios tradit *Molin. tra. 2. disp. 134. §. 181. Capella Tolosana in decisione 89. & decisione 335. Marcus Antonius Genuensis in practicalibus q. 757.* Ratio est, quia in relictis ad pias causas locum non habent solemnitates, aut subtilitates civilibus legibus introductæ, quandoquidem eæ in præjudicium Ecclesiæ, aut de causis Ecclesiasticis disponere nihil possunt. Quare in his relictis pijs secundum jus naturale, ac gentium, sequenda est voluntas testatoris, si ea iusta esse possit, idque non tantum in terris Ecclesiæ, sed etiam in foro Cæsaris, ait *Clarus ex communi §. testamentum q. 6.*

CAPITULUM V.

Filius.

PARAPHRASIS.

Faustinus questus est Gregorio IX. quòd pater quadam, sepulturæ suæ causâ, Cathedrali Messanæ Ecclesiæ mortuus reliquerit, quæ alieni juris, ac dominij sint. Tametsi verò notum esset, quòd de hac re leges sæculares decreverint, videlicet, quòd hæres rem alienam redimere & legatum solvere debeat; verum tamen quia Messanus Episcopus secundum legem Dei, non legem sæculi vivere debet, injustum videretur, ut eæ, quæ ad

aliam Ecclesiam pertinent, à dicto Episcopo teneantur, cum eum aliena restituere oporteat, *lib. 7. Epistola 4. ad Germaninum Messanum Episcopum.*

SUMMARIUM.

An de Jure Canonico res aliena legari possit?

Notandum. Quòd Jure Cæsareo licetum est, si testator rem alienam, sicut esse alienam, seu in ea jus nullum se habere legaverit, quòd hæres gravatus constituit, ut rem sibi comparet, & legatario tradat, vel si id facere non possit, estimationem daret, *§. non solum Inst. de legatis l. cum res in C. eodem & videre est apud Menochium lib. 4. præsumptione 116.* Hinc verò difficultas oritur circa sensum Capituli, non Gregorius improbaverit eam civilem constitutionem, vel saltem in foro Ecclesiæ, nisi ordine ad res Ecclesiasticas noluerit observari. Circa quam difficultatem varia sunt responsiones apud *Abb. Imolam & Car. hic, Genuensem in practicalibus q. 757.* Mihi placet responsio Innocentij, præmissis fuisse causas, cur Gregorius IX. dictas res alienas, quæ penes legatarium Episcopum erant, restituendas esse. Prima. Quia Dominus rei cogi non potest, ut rem suam vendat, & legatario juxta defuncti voluntatem tradi permittat. Altera; etiam ordinè loquendo validum sit legatum rei alienæ, modo, quo dictum est, excipiantur tamen, si eæ res legentur, quarum commercium habere non possumus, quia vendi debeant, ut sacræ ædes; vel quia non debent vendi, ut sunt forum Romanum, iuxta Salustiani Cæsaris, *L. cum servus 20. ff. constat & §. si verò Salustiani ff. de legum. 1.* Talia autem erant ea, quæ hic legabantur, sepulturæ causâ.

Ob hæc itaque causas Pontifex examinare noluit, an & quatenus eæ Cæsareæ legari valere deberent, cum satis manifestum esset, saltem in isto casu, effectum habere

non posse, sed Episcopum injuriam inferre, atque contra Dei legem peccare, quando res alterius Ecclesie prætextu ejus legati de-
quabat.

CAPITULUM VI.

Si hæredes.

PARAPHRASIS.

Hæres jussu testatoris implere neglexerit, ab Episcopo loci interdicenda ipsi est omnis res illi relicta, unâ cum fructibus, & emolumentis, ut hac ratione vota defuncti impleantur.

SUMMARIUM.

- 1. Hæres voluntatem defuncti implere negligens, quam pœnam incurrat, post judicis admonitionem?
- 2. Ad quem talis hereditatis emolumenta postea pertineant?

Notandum primum. Si hæres voluntatem defuncti implere negligat, post judicis admonitionem, arcendus est ab hereditate, ita, ut nihil commodi ex rebus defuncti percipiat. Ita explicat *Barbosa hic* & sumitur ex *L. si patroni 55. §. sed sine ff. ad S. C. Trebellianum*, ubi, cur non videatur indignus, qui destruit supremas defuncti preces, ut consequatur aliquid ex voluntate? Expressius habetur in *authent. hoc amplius C. de fideicommissis* & in *authent. Ecclesiasticis titulis §. si quis autem pro redemptione &c. versiculi si autem, collatione 9.* ubi indicatur alteram admonitionem permitti debere.

Pro majore intellectu adverte primò. Hæres post aditam hereditatem, cum primum potest, & sine mora legata solvere, & alia jussa exequi debet, atque ad hoc à judice cogi potest. *L. cum res 47. & L. si domus 71. §. in pecunia ff. de legatis. 1.* Quòd si verò toto anno exequi negligat, pœnam privationis incurrit, uti videre est apud *Sylvest. v. testamentum 2. q. 6. Molin. tra. 2. disp. 251. n. 7. & habetur in cit. authentici.*

Secundò. Pœna hæc privationis non tantum hæredi, sed etiam cuicumque executori jure decreta est, si jussa non adimplerant, dummodo de facto, & de jure possibilia sint, quia ratio legis: *si patroni*. generalis est. Et consentit *c. tua 17. & ibi DD. hinc tit. Covar. hic n. 4.*

Tertiò. Pœna privationis ipso jure incurritur, licet ad ejus executionem judicis declaratione, & condemnatione opus sit, teste *Covar. hic n. 8. & docui lib. 3. tra. 5. c. 11. n. 13.*

Notandum secundum. Judex Ecclesiasticus compellere potest hæredem, & executores alios, etiam Laicos, ad defuncti jussa & legata præstanda, præsertim si pia sint. juxta *authent. de Ecclesiasticis titulis cit. v. si autem & cit. c. tua*, ubi de hoc dicitur.

Quæres; si hæres, vel executor propter negligentiam privatus sit, ad quem executio, & emolumenta provenire debeant. Respondeo, & dico primò. Si testator ipsemet in casu negligentie disposuit, aut quempiam substituit, id servari debet, sicuti docet *Sylvest. loc. cit. q. 11.* ubi bene admonet, licet testator non possit imponere pœnam hæredi, vel executori, cum in eum jurisdictionem non habeat; posse tamen adimere ipsi sub nomine pœnæ, quæ eidem reliquit. Quare erit hæc pœna veluti conditionalis, quæ etiam in conscientia obligat, uti docui *lib. 3. tra. 4. c. 30. n. 6.*

Dico secundò. Si quidpiam ad piam causam dandum, vel exequendum sit, Episcopus succedit in executione. *authent. licet c. de Episcopis, & Clericis*, ubi etiam dicitur, quòd Episcopus vindicare possit commoda hæredi, vel executori relicta, quibus ob negligentiam privatus est.

Dico tertiò. In relictis ad causas profanas, cui executio & emolumenta deferri debeant, videri potest *authent. hoc amplius c. de fideicommissis*, & tradit *Imola hic n. 13.*

**

CAPITULUM